

Planerad skötsel och användning av skog



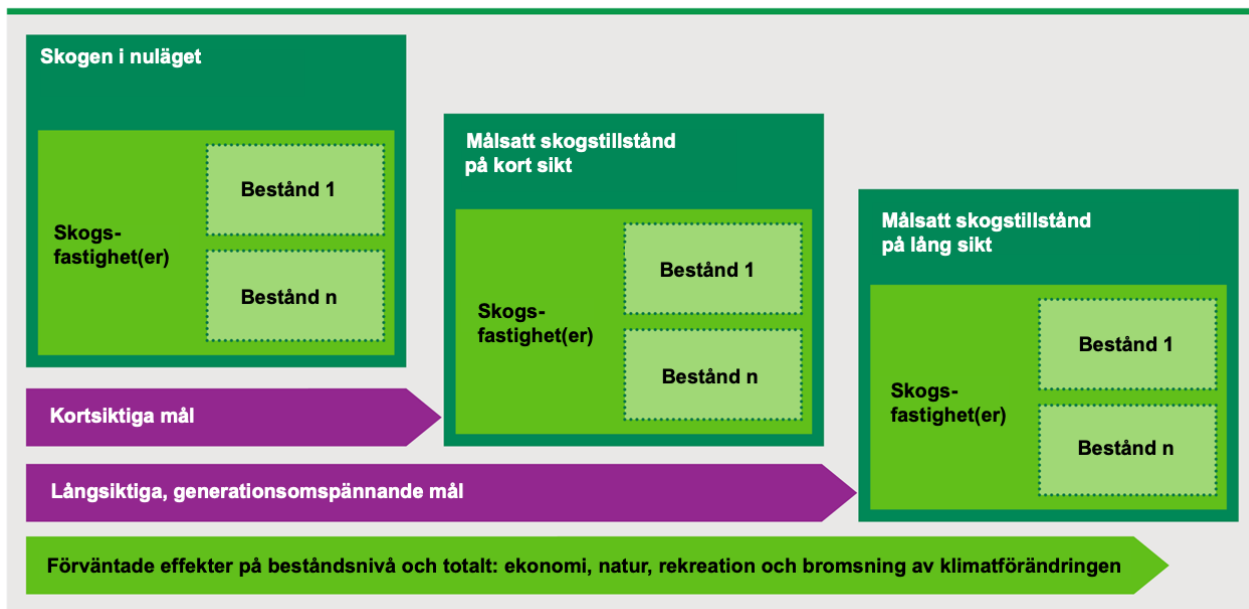
Skogsbruket har genomgått många förändringar under århundradenas lopp, och skogsbruksmetoderna har återspeglats i landskapsbilden. Bild: © Erkki Oksanen/Luke.

God skogsvård är planerad, och skogsägarens mål utgör grunden för en långsiktig användning av skogen.

Skogsägaren fattar beslut som gäller både tid och plats

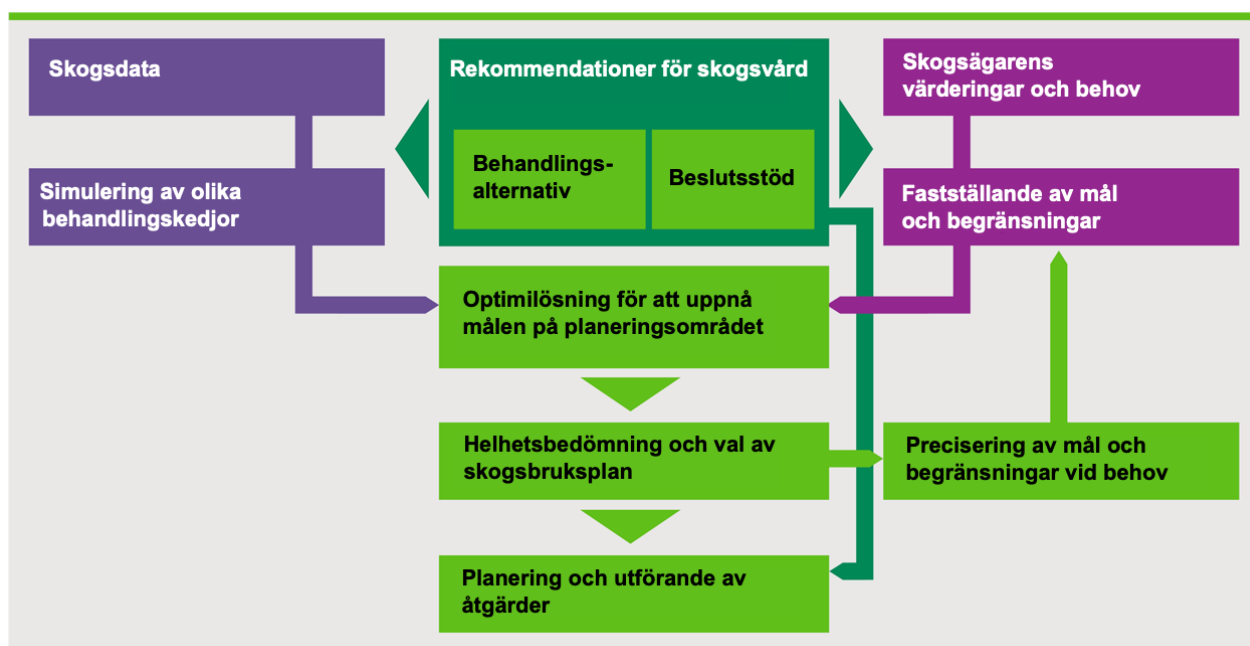
Väl planerad skogsvård är god skogsvård och det är skogsägarens mål för skogsinnehavet som utgör utgångspunkten för ett långsiktigt skogsbruk. Rekommendationerna för skogsvård hjälper skogsägaren att ställa upp mål på både kort och lång sikt. Det är viktigt att skogsägaren får en tydlig helhetsbild av sin skog och en vision för den framtida skogen. Det är också viktigt att skogsägaren kan identifiera de risker som skogsägandet innebär.

En väl planerad skogsvård utgår från skogsägarens mål, men förutsätter dessutom tillgång till information om trädbeståndet, ståndorterna, naturobjekten och om de olika möjligheter och begränsningar som är förknippade med olika bruksformer. Genom val av skogsvårdsmetod kan skogsägaren påverka skogens struktur i enlighet med målsättningarna. Skogens struktur och ståndortsegenskaper kan dock sätta gränser för vilka metoder som går att använda.^[1]



Skogsägaren kan ge olika tyngd åt olika mål inom hela skogsinnehavet, ett bestånd eller ett terrängobjekt. Avvägningarna kan också variera över tid. Då man bedömer resultaten av skogsvården och hållbarhetssträvandena är det viktigt att inte bara fokusera på enskilda bestånd eller vad som hänt de senaste åren, utan se bredare på effekterna.

Med hjälp av datorprogram för skogsbruksplanering kan man få fram prognoser för skogens utveckling och välja mellan olika scenarier, vilket fungerar som beslutsstöd för skogsägaren.



Hur rekommendationerna för skogsvård förhåller sig till skogsbruksplaneringen. Rekommendationerna för skogsvård beskriver alternativa behandlingskedjor. Dessutom hjälper de skogsägaren att slå fast de egna målen och begränsningarna och att planera enskilda skogsvårdsåtgärder.

Behandlingsenheter inom skogsbruket

I Finland utgör beståndet den minsta behandlingsenheten inom skogsvården. En skogsfastighet består således av ett antal beståndsfigurer. Skogsvårdsåtgärderna utförs på en behandlingsyta som kan bestå av en eller flera beståndsfigurer.

En **beståndsfigur** är en begränsad yta i skogen som skiljer sig från omgivningen i fråga om ståndort, trädbeståndets utvecklingsfas och tidigare behandling. Storleken på en beståndsfigur varierar. Den kan vara under en hektar och upp till några hektar. Inne i en beståndsfigur kan det finnas mindre delbestånd som avviker från huvudbeståndet bland annat på grund av små variationer i fråga om jordmån eller vegetation.

En **behandlingsyta** eller drivningstrakt består av en eller flera beståndsfigurer eller delar av figurer. En behandlingsyta i skogen ska avgränsas så att den blir ändamålsenlig för den fortsatta behandlingen av skogen. Vid avgränsningen beaktas utöver avverkningen även förnyelse, mångfalden i skogen, landskapet och mångbruket. Natur- och kulturminnesobjekt avgränsas enligt deras naturliga gränser.

Till **skogsfastigheter** räknas de jordbruksfastigheter med skog som finns upptagna i skatteförvaltningens register. En jordbruksfastighet är en ekonomiskt självständig produktionsenhet som används för jordbruk eller skogsbruk. En skogsfastighet kan bestå av flera fastigheter och/eller outbrutna områden med skog. En skogsfastighetshelhet omfattar alla skogsfastigheter totalt som ägs av samma ägare, skogsegendomen.

En **skogsbruksplan** är en plan för skötsel och användning av en skogsegendom utgående från skogsägarens mål för sitt skogsinnehav. I skogsbruksplanen finns uppgifter om virkesvolymen i skogen, naturvården, användningsmöjligheter och behov av skogsvårdsåtgärder.

Planerad skogsvård är god skogsvård. En väl planerad skogsvård utgår från skogsägarens mål, men förutsätter dessutom tillgång till information om trädbeståndet, ståndorterna, naturobjekten och om de olika möjligheter och begränsningar som är förknippade med olika bruksformer. Vid planeringen är det viktigt att se till att behandlingsytorna är ändamålsenligt avgränsade och tillräckligt stora.

Läs mer om ämnet: Skötsel av en skogsfastighet | [Mål för skogsägande](#)

Litteratur

1. Vanhatalo, K et al. (toim.) 2020. Metsänhoidon suositukset – Metsien kestävä hoidon ja käytön perusteet. Tapion julkaisuja.